

Mishnah Shevuot, chapter 6

משנה שבועות פרק ו

(1) The oath of the judges [imposed by the judges by Biblical law, on a debtor who admits to a portion of the claim against him, is imposed when] the claim is [at least] two silver coins [me'ah], and the admission the equivalent of a *perutah* [a copper

א שבועת הדיינים, הטענה שתי כסף והודאה בִּשְׁוֹה פְּרוּטָה. וְאִם אֵין הֶהוּדָא מִמֵּין הַטֵּעֵנָה, פְּטוּר. כִּי צִד, שְׁתֵּי כֶּסֶף לִי בְיָדְךָ, אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא פְּרוּטָה, פְּטוּר. שְׁתֵּי כֶּסֶף וּפְרוּטָה לִי בְיָדְךָ, אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא פְּרוּטָה, חֵיב. מָנָה לִי בְיָדְךָ, אֵין לְךָ בְיָדִי, פְּטוּר. מָנָה לִי בְיָדְךָ,

coin]. And if the admission is not of the same kind as the claim [i.e., he admits to something other than what is claimed], he is exempt [from taking an oath]. How so? “Two silver [me'ah] of mine you have in your possession,” [and the other replies:] “I have in my possession only a *perutah* of yours,” he is exempt [because the creditor claims silver, and the debtor admits to copper; if, however, the claim was a silver coin, and the admission a copper coin, he would then be liable since he admitted the coin]. “Two silver [me'ah] of mine and a *perutah* you have in your possession,” [and the other replies:] “I have in my possession only a *perutah* of yours,” he is liable [because he admits a portion of the claim]. “You have of mine one hundred dinars,” [and the other replies:] “I have not of

רבנו עובדיה מברטנורא

א שבועות הדיינים. השבועה שהדיינים משביעים ע"י הודאה במצת הטענה צריך שלא תהא הטענה פחות משתי מעות כסף. שהוא שליש דינר שהדינר שש מעות והוא משקל צ"ז שעורות בינוניות נמצאו שתי מעות משקל ל"ב שעורות: וההודאה. שמחייבתו ליטבע לא תהא פחות משה פרוטה. שאם היה מה שכפר לו פחות משתי כסף, או מה שהודה פחות משה פרוטה. אינו חייב שבועה דאורייתא נקט חפצא ביד" כגון ספר תורה. או תפילין כשנבע. והמחוייב שבועת היסת לא נקט הנשבע חפצא בידיה. אלא חזן הכנסת או המשביע נקט חפצא בידיה בשעה שחבירו נשבע לו. ושלשה מיני שבועות הן דאורייתא ולא יותר. המודה במקצת הטענה. ומי שעד אחד מעיד כנגדו שהוא נשבע להכחיש העד ושבועת השומרים. וכל שאר שבועות הנזכרים במשנה. הם בתקנת חכמים. והם כעין של תורה בנקיטת חפץ. ואין הפרש בין שבועה דאורייתא לשבועות הנזכרות במשנה אלא שהמחוייב שבועה דאורייתא ולא רוצה ליטבע בין דין יורדין לנכסיו ונפרעים ממנו משלם. והמחוייב שבועה מדבריהם בתקנת חכמים ולא רוצה ליטבע. משמתין אותו עד שיפרע או עד שישבע. ואם עמד בנדויו ל' יום ולא רצה ליטבע. ולא לשלם. מכין אותו מכת מרדות ומתירין לו נדויו והולך לו. ואין יורדין לנכסיו: אין לך בירי אלא פרוטה פטור. שאין ההודאה ממין הטענה שזה טענו כסף. וזה הודה לו נחושת ודוקא שלא טענו אלא משקל שתי מעות כסף או יותר. אבל אם טענו מטבע כסף. וזה הודה לו נחושת ודוקא שלא טענו אלא משקל שתי מעות כסף או יותר. אבל אם טענו מטבע כסף. הרי הודה לו במטבע: שתי כסף ופרוטה. קא סבר טענו חטים ושעורים והודה לו על אחת מהן חייב:

yours,” he is exempt [because there is no admission of a portion]. “You have of mine one hundred dinars,” [and the other replies:] “I have of yours only fifty dinars,” he is liable. “[I think] you have of my father's one hundred dinars,” [and the other replies:] “I have of his only fifty dinars,” he is exempt, because it is as if he returns a lost object [since the claim was made in a questionable fashion it is not considered an admission to a claim].

(2) “You have of mine, one hundred

dinars,” and he said to him, in the presence of witnesses: “Yes;” the following day, he said to him: “Give them to me,” [and he replied:] “I have given them to you,” he is exempt [from the Biblical oath, but the Sages decreed he take a Rabbinical oath. However, if the following day he says:] “I have nothing of yours in my possession,” he is liable [to pay; he is not believed to take an oath, for his previous admission before witnesses proves he is a liar]. “You have of mine one hundred dinars.” He said to him: “Yes.” “Give them to me, only before witnesses.” The following day, he said to him: “Give them to me,” [and he replied,] I have given them to you,” he is liable, because he should have given them to him before witnesses.

(3) “You have of mine, a *litra* [a certain weight] of gold,” [and he replied:] “I have of yours, only a *litra* of silver,” he is exempt [because the admission is not of the same kind as the claim]. “You have of mine, a golden dinar,” [and he replied:] “I have of yours, only a silver dinar, or a *trisin*, or a *pundion*, or a *perutah*,” he is liable, for all [since both the claim and the admission] are one kind of coinage [i.e., he means the worth of, however in the previous case where

רבנו עובדיה מברטנורא

מפני שהוא כמשיב אבידה. שהוא פטור משבועה. כדתנן גיטין (דף מה) המוצא מציאה לא ישבע מפני תקון העולם. ודוקא כשאין הבן טוען ודאי מנה לאבי בידך אלא שמא אבל טענו ודאי ואמר הוא לא היה לו אצלי אלא חמשים חייב שבועה דאורייתא דאין זה משיב אבידה: **ב מנה לי בידך. ואמר לו הן ובפני עדים.** וכגון שאמ' אתם עידי דשוב אינו יכול לטעון משטה הייתי בך פטור. משבועה דאורייתא אבל משביעין אותו היסת: **אין לך בידי.** לא היו דברים מעולם **חייב.** לשלם. ואינו נאמן בשבועה שהרי החזוק כפרן והוא שכפר בבית דין אבל שלא בבית דין לא החזוק כפרן: **ג אלא לטרא כסף פטור.** שאין כאן הודאה ממין הטענה **לתך.** חצי כור ט"ז סאין: **כדי שמן.**

אין לך בידך אלא חמשים דינר, חייב. מנה לאבא בידך, אין לך בידך אלא חמשים דינר, פטור, מפני שהוא כמשיב אבידה: **ב מנה לי בידך,** אמר לו (בפני עדים) הן. למחר אמר לו תנהו לי. נתתיו לך, פטור. אין לך בידך, חייב. מנה לי בידך, אמר לו הן, אל תתנהו לי אלא בעדים. למחר אמר לו תנהו לי. נתתיו לך, חייב, מפני שצריך לתנו (לו) בעדים: **ג לטרא זהב יש לי בידך,** אין לך בידך אלא לטרא כסף, פטור. דינר זהב יש לי בידך, אין לך בידך אלא דינר כסף וטריסית ופנדיון ופרוטאה, חייב, שהכל מין מטבע

he mentions weight, he does not mean its worth]. "You have of mine, a *kor* [a measure of volume] of grain," [and he replied,] "I have of yours, only a *letek* of beans," he is exempt, you have of mine, a *kor* of produce, [and he replied] I have of yours, only a *letek* of beans, he is liable, for beans are included in produce. If he claimed wheat, and the other admitted barley, he is exempt; but Rabban Gamliel declares him liable [for he does not require the admission to be of the same kind as the claim]. If he claims from his fellow jars of oil, and he admits to [empty] jars, Admon says: Since he

אָתָּה. כּוֹר תּבוּאָה יֵשׁ לִי בְיָדִי, אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא לֶתֶךָ קִטְנִית, פְּטוּר. כּוֹר פְּרוֹת יֵשׁ לִי בְיָדִי, אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא לֶתֶךָ קִטְנִית, חֵיב, שֶׁהַקְטִינִית בְּכָל פְּרוֹת. טַעֲנוּ חֲטִין, וְהוֹדָה לוֹ בְשַׁעוֹרִים, פְּטוּר. וְרַבִּן גַּמְלִיאֵל מַחֲיֵב. הַטּוֹעֵן לְחֵבְרוֹ בְּכַדֵי שֶׁמֶן וְהוֹדָה לוֹ בְּקַנְקָנִים, אֲדַמּוֹן אוֹמֵר, הוֹאִיל וְהוֹדָה לוֹ מִקְצַת מִמֵּין הַטַּעֲנָה, יִשָּׁבַע. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵין הַהוֹדָאָה מִמֵּין הַטַּעֲנָה. אֹמֵר רַבִּן גַּמְלִיאֵל, רוּאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי אֲדַמּוֹן. טַעֲנוּ כִלִּים וְקִרְקָעוֹת, וְהוֹדָה בְּכִלִּים וְכַפֵּר בְּקִרְקָעוֹת, בְּקִרְקָעוֹת וְכַפֵּר בְּכִלִּים, פְּטוּר. הוֹדָה בְּמִקְצַת הַקִּרְקָעוֹת, פְּטוּר. בְּמִקְצַת הַכִּלִּים, חֵיב, שֶׁהַנִּכְסִים שְׂאִין לָהֶם אַחֲרֵיּוֹת זוֹקְקִין אֶת הַנִּכְסִים שִׁישׁ לָהֶן אַחֲרֵיּוֹת לְשַׁבַּע עֲלֵיהֶן: ד' אֵין נִשְׁבָּעִין עַל

admits to him a portion of the same kind as the claim [i.e., the jars], he must take an oath. But the Sages say: The admission is not of the same kind as the claim [since the claim is jars of oil]. Rabban Gamliel said: I approve the words of Admon. If he claims from him vessels and lands, and the other admits the vessels, but denies the lands; or admits the lands, but denies the vessels, he is exempt [from taking an oath, because an oath is not taken on land nor can land be the cause of an oath]. If he admits to a portion of the lands, he is exempt; to a portion of the vessels, he is liable [an oath for the vessels, and also for the lands, since an oath is already imposed because of the vessels the Sages declared he should swear on both, this is referred to as a *gilgul shevuah*]; because property for which there is no security [movable property] binds properties for which there is security [real estate] to take an oath for them [by Rabbinic decree].

(4) No oath is imposed in a claim; by a deaf-mute; one who is mentally

רבנו עובדיה מברטנורא

כּדִים מֵלֵאִים שֶׁמֶן וְהוֹדָה לוֹ בְּקַנְקָנִים. כּדִים רָקִים בְּלֹא שֶׁמֶן: הוֹאִיל וְהוֹדָה בְּמִקְצַת הַטַּעֲנָה. דַּהּוּה לִיָּה כִּמוֹ טַעֲנוּ חֲטִין וְשַׁעוֹרִין וְהוֹדָה לוֹ בְּאַחַד מֵהֶן וְהִלְכָה בְּאֲדַמּוֹן. אַבֵּל אֵין הִלְכָה כְּרַבֵּן גַּמְלִיאֵל דְּמַחֲיִיב בְּטַעֲנוּ חֲטִין וְהוֹדָה לוֹ בְּשַׁעוֹרִים: פְּטוּר. מִשְׁבּוּעָה דְּאוֹרֵייתָא. לֹא עַל הַקִּרְקָעוֹת וְלֹא עַל הַכִּלִּים. שְׂאִין הוֹדָאת קִרְקָעוֹת מִבֵּיתָא לִידֵי שְׁבּוּעָה. שְׂאִין דִּין שְׁבּוּעָה בְּקִרְקָעוֹת: הוֹדָה בְּמִקְצַת כִּלִּים. דְּאִיבָא הוֹדָאָה וְכַפִּירָה בְּלֹא קִרְקָעוֹת. חֵיב לִישְׁבַּע אֶף עַל הַקִּרְקָעוֹת עַל יַדֵי גִלְגוּל שְׁבּוּעָה: זוֹקְקִין. גּוֹרְרִין: ד' אֵין נִשְׁבָּעִין עַל טַעֲנַת חֲרֵשׁ. כּגוֹן שֶׁטַעֲנוּ חֲרֵשׁ בְּרַמְיּוּה. דְּחֲרֵשׁ שְׂאֲמָרוּ חֲכָמִים בְּכָל מָקוֹם

incompetent; a minor, and no oath is imposed on a minor; but an oath is imposed when a claim is lodged against a minor [i.e., the claimant must take an oath], or against the Temple [i.e., in a case where one donated all his belongings to the Temple, and someone claimed that he owed money to him before he had donated all of his possessions the claimant must take an oath].

(5) These are the things for which no oath is imposed [on the defendant]: slaves, bonds, lands, and consecrated objects. [The law of *kefel* — paying double [for stealing], or [the fine of] four or five times the value, does not apply to them. unpaid custodian does not take the custodial oath (see Exodus 22:10) [in the case of slaves, etc., which he otherwise would take in the same case on movable items], and a paid custodian does not pay [for loss or theft of the above, which

רבנו עובדיה מברטנורא

אינו שומע ואינו מדבר: וטענת קטן. כגון שטוענו קטן. דאמר קרא כי יתן איש אל רעהו ואין בנתינת קטן כלום. וההרשן והשוטה כקטן הוא. ודוקא שבועה דאורייתא. הוא שאין נשבעין על טענת קטן. אבל שבועת היסת חייבין ליטבע על טענתו **אבל נשבעין לקטן ולהקדש**. הבא ליפרע מנכסי קטן לא יפרע אלא בשבועה וכן המקדיש נכסיו ויצא עליו שטר חוב. ובא ב"ח ליפרע מן הנכסים של הקדש צריך שבועה **ה העבדים והשטרות והקרקעות וכו'**. דכתיב (שמות כב) על כל דבר פשע. כלל על שור על חמור על שה על שלמה. פרט. על כל אבדה. חזר וכלל. כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט. מה הפרט מפורש. דבר המיטלטל וגופו ממון. אף כל דבר המיטלטל וגופו ממון. יצאו קרקעות שאינן מטלטלין. יצאו עבדים שהוקשו לקרקעות. יצאו שטרות שאף על פי שהם מטלטלין אין גופן ממון. שכל אלו אין נשבעין עליהן. והקדש אין נשבעין עליו דכתיב (שם) כי יתן איש אל רעהו. ולא של הקדש: **אין בהם תשלומי כפל**. דבהני דוקא דמרבין כעין הפרט דכתיב באתה הפרשה ישלם שנים: **ולא תשלומי ארבעה וחמשה**. דכל היכא דליכא כפל אינו משלם ד' וה'. דכיון דליכא כפל הוה להו תשלומי ג' ד' ותשלומי ד' וה' אמר רחמנא. ולא תשלומי ג' ד': **שומר חנם אינו נשבע**. שומר חנם אין לו עליו אלא שבועה. דכתיב (שם) ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו. ואותה הפרשה בשומר חנם נאמר. ועל העבדים ועל הקרקעות ועל השטרות אינו נשבע. דילפינן לה מדכתיב כי יתן איש אל רעהו. כלל. כסף או כלים פרט. לשמור. חזר וכלל. כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט. מה הפרט מפורש דבר המיטלטל וגופו ממון. אבל כל וכו' יצאו קרקעות דלאו מיטלטלים וכו'. וכל הני דאמרינן בהו אינו נשבע. דוקא שבועה דאורייתא. אבל שבועת היסת לעולם חייבין ליטבע: **נושא שכר אינו משלם**. גניבה ואבדה הכתוב בו לחיוב. דכתיב (שם) אם גנב יגנב מעמו ישלם לבעליו ועבדים וקרקעות ושטרות אינו משלם. דכתיב בשומר שכר (שם) כי יתן איש אל רעהו. כלל. (חמור או שור או שה וכל בהמה פרט. לשמו' חזר וכלל וכו') כדאמרינן לעיל. רעהו

normally he would have to pay on other items]. Rabbi Shimon says: For consecrated objects for which he is responsible, [if he vows to bring a sacrifice and set aside an animal to do so, and subsequently the animal developed a disqualifying blemish] the custodial oath is imposed; and for what he is not responsible [if he vowed, this animal I will bring for a sacrifice, and subsequently it developed a blemish], an oath is not imposed.

(6) Rabbi Meir says: There are things which are [attached] to land, but are not like land. But the Sages do not agree with him. How so? [If a man says:] “Ten vines laden with fruit I delivered to you [to watch for me].” And the other says: “There were only five:” Rabbi Meir obliges him to take the custodian oath [the claim focuses on the grapes, which were ready for picking, and therefore are not regarded as if they were attached to the ground]; but the Sages say: [in regard to custodial responsibility,] All that is attached to the land is like land. An oath is not imposed unless it is something [defined] by size, weight, or number. How so? [If a person says:] “A houseful [of produce] I delivered to you,” or “A purse full [of money] I delivered to you,” and the other says: “I do not know; but what you left you may take,” he is exempt [because the claim was not defined]. If a person says: “[I gave you produce reaching] up to the beam [of the upper floor],” and the other says: “Only up to the window,” he is liable [because the claim is defined].

רַבֵּנוּ עוֹבְדֵיהֶם מִבְּרִיתוֹרָא

כתיב בשומר חנם ובשומר שכר דמשמע רעהו ולא הקדש. ושואל. ושוכר. לא הווכרו באן למעוטי בהו עבדים וקרקות ושטרות והקדשות. דלא שייך שאלה בקרקעות ולא בשטרות על הרוב וכל שכן שכירות שאינו שייך בשטרות וכן לא שייך שאלה ושכירות בהקד'. שאסור להשאל ולהשכיר ההקדשות: ו' ר' מאיר אומר יש דברים שהם בקרקע. ענבים העומדים ליבצר הוא דאיכא בין חכמים לרבי מאיר. דרבי מאיר סבר ענבים העומדים ליבצר כבצורות דמיין. וחכמים סברי לאו כבצורות דמיין. והלכה כחכמים. ודוקא בדין שומרים אבל גבי מקח וממכר ואונאה ומוד' במקצת הטענה בכל הני קיימא לן דדבר העומד לביצר כבצור דמו וכן הלכה: עד הזיוז. קורה של עלייה הבולטת מתוך הבית וכללא דמלתא לעולם אינו חייב שבועה דאורייתא עד שיטעננו דבר שבמדה או שבמשקל או

מְשָׁלִם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, קְדָשִׁים שְׁחִיב בְּאַחֲרֵייתוֹ, נִשְׁבָּעִין עָלֵיהֶן. וְשֵׁאִינוּ חֵיב בְּאַחֲרֵייתוֹ, אֵין נִשְׁבָּעִים עָלֵיהֶם: ו' רַבִּי מְאִיר אָמַר, יֵשׁ דְּבָרִים שְׁהֵן בְּקַרְקַע וְאֵינָן בְּקַרְקַע, וְאֵין חֲכָמִים מוֹדִים לוֹ. כִּיצֵד, עֶשֶׂר גְּפָנִים טְעוֹנוֹת מִסְרְתֵי לָךְ, וְהִלָּה אָמַר אֵינָן אֶלָּא חֲמֵשׁ, רַבִּי מְאִיר מְחִיב שְׁבוּעָה. וְחֲכָמִים אָמְרִים, כָּל הַמְחַבֵּר לְקַרְקַע הָרִי הוּא בְּקַרְקַע. אֵין נִשְׁבָּעִין אֶלָּא עַל דְּבַר שְׁבַמְדָּה וְשְׁבַמְשָׁקֵל וְשְׁבַמְנִין. כִּיצֵד, בֵּית מְלָא מִסְרְתֵי לָךְ וְכִיס מְלָא מִסְרְתֵי לָךְ, וְהִלָּה אָמַר אֵינִי יוֹדֵעַ אֶלָּא מַה שְׁהַנְחַת אֶתְּהָ נוֹטֵל, פְּטוֹר. זָה אָמַר עַד הַזֵּיוֹז וְזָה אָמַר עַד הַחֲלוֹן, חֵיב:

(7) If a person lends [money] to his fellow on a pledge, and the pledge was lost, and he said to him: "I lent you a *sela* on it, and it was worth a *shekel* [half a *sela*, which is two dinars, so you still owe me two dinars]," and the other says: "No! You lent me a *sela* on it, but it was [also] worth a *sela*," he is exempt [because he denies everything]. "I lent you a *sela* on it, and it was worth a *shekel* [i.e., half a *sela*]," and the other says: "No! You lent me a *sela* on it, and it was worth three dinars," he is liable [an oath, because he made partial admission].

"You lent me a *sela* on it, and it was worth two [and therefore you, the lender, have to pay me a *sela*]," and the other says: "No! I lent you a *sela* on it, and it was worth a *sela*," he is exempt. "You lent me a *sela* on it, and it was worth two," and the other says: "No! I lent you a *sela* on it, and it was worth five dinars," he is liable. And who takes the oath? The one who had the deposit [the lender, with whom the pledge was deposited], lest, if the other take the oath, this one may bring out the pledge deposited [i.e., if the borrower takes the oath, the lender who may not have lost the deposit at all, may bring out the deposit and show that the borrower has sworn falsely regarding its value].

רבנו עובדיה מברטנורא

שבמנין. ויודה לו במקצת המדה. או במקצת המשקל. או במקצת המנין: ז' המלוה את חברו על המשכון. נעשה עליו שומר שבר לא שנה משכנו בשעת הלואתו. לא שנה משכנו שלא בשעת הלואתו. ואם אבד או נגנב והיה המשכון כנגד החוב יצא משכנו בחובו. ואין להם זה על זה כלום. ואם החוב יתר על המשכון משלם לזה המלוה מה שהיה החוב יותר. ואם המשכון יותר על החוב משלם מלוה ללוה. ואם נאבד באונס ששומר שבר פטור. גם המלוה פטור. ונשבע שבאונס נאבד. וגובה חובו כולו: שקל. חצי סלע: לא כן. לא כן היה אלא סלע הלויתני עליו ושלשה דינרים היה שוה: חייב. שהרי הוא הודה במקצת הטענה שהסלע שוה ארבעה דינרין. וכיון שהלוה חייב לישבע כמה היה שוה המשכון שלו. והמלוה חייב לישבע על המשכון שאינו ברשותו ואף על פי שמשלם דמיו. משום דחיישינן שמא עיניו נתן בו. בית דין משביעין את המלוה תחלה שאין המשכון ברשותו. ואחר כך משביעין את הלוה כמה היה שוה. שמא ישבע הלוה תחלה ולא דקדק בשומא. ויוציא המלוה את המשכון ויפסלנו לעדות ולשבועה והא דתנינן בסיפא מי נשבע. מי נשבע תחלה קאמר: מי שהפקדון אצלו. המלוה שהיה המשכון אצלו נשבע שאין המשכון ברשותו:

ז' המלוה את חברו על המשכון ואבד המשכון, אמר לו סלע הלויתני עלי ושקל היה שוה, והלה אומר לא כי אלא סלע הלויתני עלי וסלע היה שוה, פטור. סלע הלויתני עלי ושקל היה שוה, והלה אומר לא כי אלא סלע הלויתני עלי ושלשה דינרים היה שוה, חייב. סלע הלויתני עלי ושתים היה שוה, והלה אומר לא כי אלא סלע הלויתני עלי וסלע היה שוה, פטור. סלע הלויתני עלי ושתים היה שוה, והלה אומר לא כי אלא סלע הלויתני עלי ושלשה דינרים היה שוה, חייב. ומי נשבע, מי שהפקדון אצלו, שמא ישבע זה ויוציא הלה את הפקדון: